

Veřejné zakázky: průběh zadávacího řízení (II. část)

Author: Tomáš Běhounek, David Fechtner | Published: 27.07.2010

V první části věnované průběhu zadávacího řízení jsme se v krátkosti seznámili s jejich obecnou charakteristikou a určili si u jednotlivých druhů zadávacích řízení některé jejich výhody. Cílem tohoto materiálu je seznámit čtenáře se základními podmínkami méně častých druhů zadávacích řízení, které přesto v určitých ohledech představují vhodnou variantu nejen pro zadavatele, ale i pro dodavatele.

K pravděpodobně nejvýraznějšímu omezení hospodářské soutěže dochází u zadávacího řízení jednacím řízením bez uveřejnění (zadavatel vede jednání s jedním nebo s několika uchazeči, podmínky zakázky se mohou měnit, neprokazuje se nutně kvalifikace). Z tohoto důvodu podmiňuje zákon o veřejných zakázkách použití jednacím řízením bez uveřejnění řadou objektivních podmínek, jejichž cílem je zaručit v každém konkrétním případě dostatečnou míru transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace.

Jednacím řízením bez uveřejnění

Jednou z možností pro použití jednacím řízením bez uveřejnění je existence předchozího „neúspěšného“ řízení (otevřeného řízení, užšího řízení, či jednacím řízením s uveřejněním), čímž zákonodárce vyzdvihuje alespoň částečnou možnost otevřené soutěže více dodavatelů. V praxi však může dojít k situaci, kdy v předchozím řízení není podána žádná nabídka, nebo případné nabídky nesplňují požadavky zadavatele na předmět veřejné zakázky. V takovém případě představuje jednacím řízením bez uveřejnění pravděpodobně jedinou možnost, jak zajistit zadavateli požadované plnění. Rozhodne-li se zadavatel pro následné zadání zakázky formou jednacím řízením bez uveřejnění, je povinen zahájit ho bezodkladně po zrušení předchozího řízení. Zadavateli je zároveň zakázáno podstatně změnit příslušné zadávací podmínky.

Další možností pro jednacím řízením bez uveřejnění je případ, kdy veřejná zakázka může být splněna např. z technických důvodů pouze určitým dodavatelem, či v krajně naléhavých případech, kdy není z časových důvodů možné zadat danou veřejnou zakázku v jiném druhu zadávacího řízení. Bohužel nastávají situace, kdy zadavatelé požadují příliš detailní technické požadavky na provedení zakázky, které nemůže splnit „obvyklý“ dodavatel, ale pouze dodavatel vybraný. Tento postup může být pochopitelně v rozporu se zákonem. Takovým případem mělo být i zadání lesnických těžebních prací v důsledku vichřice Emma. ÚOHS sice uznal, že zadavatel nebyl schopen objektivně předvídat větrnou vichřici Emma, měl však v době této kalamity smlouvu, která mu umožňovala v plném rozsahu zadat těžební činnosti, které vznikly v jejím důsledku, smluvnímu partnerovi a použití jednacím řízením bez uveřejnění nebylo na místě.

V jednacím řízení bez uveřejnění může zadavatel zadat veřejnou zakázku na stavební práce nebo na služby také, pokud vznikla potřeba dodatečných stavebních prací nebo služeb v důsledku objektivně nepředvídaných okolností. K tomu mělo dojít např. při výstavbě multifunkční haly ve Vítkovicích, kdy zadavatel vybral v jednacím řízení bez uveřejnění pro výstavbu sport-baru jediného dodavatele, a to dodavatele hlavní stavby. ÚOHS neuznal argumentaci zadavatele, poukazující na údajnou ztrátu záruk a kvality díla, problémy s koordinací více dodavatelů na staveništi a prodloužení doby výstavby. ÚOHS bez okolků uvedl, že potíže technicko-provozního rázu, které by údajně způsobily vstup dalšího dodavatele, si způsobil zadavatel sám vlastním postupem při zadávání veřejné zakázky, protože si ji včas a dobře nepromyslel. Navíc se ukázalo, že zadavatel o potřebě výstavby sport-baru dopředu věděl.

Právo opce

Jednací řízení bez uveřejnění je zároveň pevně spojeno s opčním právem. To si může vyhradit zadavatel ve veřejné zakázce, zejména když předpokládá, že v budoucnosti bude potřebovat podobná plnění, jako je předmět zakázky, ale není si jist, že taková potřeba skutečně nastane. Pochopitelně opční právo uplatňuje zadavatel vůči vybranému dodavateli, který plní veřejnou zakázku a je opčním právem zavázán. Zadání veřejné zakázky na základě využití opčního práva je možné také formou jednacích řízení bez uveřejnění. Od 15. 9. 2010 však dojde k podstatnému omezení možnosti zadávat veřejné zakázky formou využití opčního práva. Veřejnou zakázku nebude možné takovým způsobem zadat, pokud cena plnění opčního práva bez DPH bude činit více než 30 % původní veřejné zakázky.

Soutěžní dialog

V minulé části jsme se v krátkosti seznámili též se soutěžním dialogem (řízení o zakázce se zvláště složitým předmětem plnění, u které není veřejný zadavatel objektivně schopen přesně vymezit technické podmínky nebo jiné požadavky na plnění veřejné zakázky). Jako nespornou výhodu soutěžního dialogu jsme si přitom stanovili možnost dojednat a konkretizovat v rámci zadávacího řízení zadavatelem požadovaný předmět plnění. Tato možnost je užitečná zejména v případech, kdy zadavatel není sám schopen přesně určit nejvýhodnější předmět plnění, ale má přitom přesnou představu o jeho funkci a přínosu pro zadavatele.

Soutěžní dialog využilo například město Havířov ve vztahu k veřejné zakázce týkající se správy veřejného osvětlení, mimo jiné s odůvodněním, že mělo zájem najít vhodný způsob realizace obnovy veřejného osvětlení a způsob jeho financování. ÚOHS došel k závěru, že podmínky pro soutěžní dialog nebyly splněny, když město bylo schopno definovat předmět veřejné zakázky dostatečně podrobně pro zpracování zadávací dokumentace.

Autoři pracují v advokátní kanceláři bnt - pravda & partner.

27.07.2010 08:00, Tomáš Běhounek, David Fechtner